

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXX.

V Ljubljani 10. velikega serpana 1877.

List 32.

Pogovori.

XX.

Če je luteranstvo sveto?

(Zakaj so se ti pogovori tako dolgo odložili? Svetost v bogocastji in zakramentih. Če se sme hoditi k drugoverski božji službi? Če je pripušeno katoliške otroke dajati v njih šole? Sodba o protestanških tempeljnih in njih božji službi. Koliko imajo zakramentov in kaka je njih moč in svetost? „Apostoljstvo starega Olema.“)

Vprašanje. V prvo me mika prašati, zakaj so se ti pogovori tako dolgo odložili? Ali so mar že vsi krivoverci in razkolniki spoznali svoje zmote in se spreobrnili?

Odgovor. Bog hotel, da bi se bili! Veliko bi bilo pridobljenega, ako bi le slaboverni katoličani bili bolj vterjeni v svoji veri. Vzroki pa, da so ti nauki predolgo zastali, so pri vredništvu, med drugim obilno tvarin, ki se niso dale odlagati, pomanjkanje časa za izdelovanje te tvarine. Pa temu že bodi kakor koli, treba bode nadaljevati to silno važno reč z gorečnostjo — tudi v poduk marsikterim mlačnim katoličanom, ki so v naj tehtniših naukih sv. vere dostikrat slabše podučeni, kakor krivoverci sami. Ostala sva bila pri obravnavi o „svetosti Kristusove Cerkve“. Na versti je zdaj nadaljno prašanje, če je luteranstvo sveto v svojem bogocastji in v zakramentih?

V. To bo za me posebno zanimivo, zlasti ker pravijo, da tudi marsikteri katoličani hodijo v luteranske tempeljne k božji službi, ne vem, če ne celo tudi k njih „abendmalu“ ali tako imenovanem obhajilu, in dajejo otroke v krivoverske šole.

O. Od obhajila v pravem pri njih skor ni besede, ker sploh ne verujejo prav v sv. Rešnje Telo, mnogi pa nič ne verujejo v tem oziru. Kdor pa hodi v njih tempeljne k božji službi, hudo greši, ker kaže, da se vdeležuje njih verskih reči in se véde, kakor da bi bila tudi kriva vera dobra in njena bogoslužnost Bogú dopadljiva. Hudo se pregreše pred Bogom iz podobnega vzroka tudi starši, kateri otroke dajejo v krivoverske ali razkolniške šole. Nezapopadljivo je, da nekteri starši in redniki v tej reči imajo tako malo prevdarnosti in še manj skerbí za dušni prid mladine.

Pa pustiva to in ostaniva pri prašanji, ki je na versti, namreč: če je reformacija sveta v svojem bogocastji in v svojih zakramentih. K temu moram reči, da protestanstvo nima prav za prav nobene edine, dolžnostne božje službe, kakor tudi nima edine vere in ne

dolžnostne npravne postave. Zato tudi ni nič bolj dolgočasnega in žalostnega, kakor protestanški tempeljni, ki jih kardinal Wiseman imenuje grobe mertvega bogocastja. Neki francosk plemenitnik je bil naj prvo v protestanškem tempelju, ko je bila božja služba, potem pa pri šmarnicah v cerkvi Marije Device v Genfu, in rekel je sam P. Maurel-u S. J.: „Tukaj je življenje in sreča, tam pa žalost in smert.“

Kar pa tiče zakramente, so reformatorji veliko tesali in strugali, kaj bi jim bilo zakrament, kaj pa ne, ter poslednjič nekteri terdijo še kaka dva (kerst in večerjo [abendmal]), drugi pa še teh ne. Pastor William Ellis n. pr. je bil protestanšk misijonar na otocih velikega oceana. Učil pa je divjake, kakor sam pravi, da kerst nima nobene moči zveličanja, temuč da je le samo očitno spoznanje vere, — tedaj da kerst ne podeli nobene milosti (gnade). Za „abendmal“ pa, je djal, jim dajejo protestanški misijonarji kacih iz sadja pečenih mlincev. Tudi jih ni učil nikakoršne apostolske vere ali kacih verskih členov. Reformatorji zametujejo dobre dela, duše so samo mašine, katerih djanja, češ da, so že naprej nepreklicljivo odločene. Zakramenti pa po nauku sv. Cerkve delé milosti; kakošen pomen tedaj bi zakramenti imeli pri tacih, ki vso njih moč tajé? In v namen najine obravnave: kakošno svetost bi imeli taki zakramenti?!

V. Zdaj se več ne čudim temu, kar se ravno sedanjí čas večkrat sliši, da n. pr. v Berlinu so protestanški tempeljni tudi ob nedeljah tako prazni, in da starši komaj tretjino otrok še kerstiti dajejo! Slišal pa sem ravno te dni, da nemški Viljem, ali kakor mu tudi pravijo, „stari Olem“, je bolj veren, kot so mnogi drugi protestantje in da je govoril celo o nekem „apostolskem veroizpovedanji“, — ti je li kaj znanega o tej reči?

O. Drago mi je, da si me tega opomnil, kajti dogodba sega prav v sedanji čas. Znano je, da v evangeliških pruskih okrajinah so pridigarji in srenje, ki so že odpravili ali pa hočejo odpraviti vero apostelnov: „Verujem v Boga Očeta, vsegamogočnega Stvarnika nebes in zemlje, in v Jezusa Kristusa, Sinú njegovega edinorojenega“ itd. Tam gori imajo nekak „protestantenverein“ (protestanško društvo), kterega udje so boje po večem delu „umoverci“, ali „opičarji“ in „frajmavrarji“. Ti možje, se vé, nimajo slasti za vero Kristusa, apostelnov in prvih kristjanov, tudi za Lutrovo in Kalvinovo ne. To pleme živi kakor mezgi in umira kakor opice. Je pa v Berlinu protestanški konzistorialprezident dr. Hegel, ki se derži še stare luteranske vere, in je pred nekaj časom prosil cesarja Viljema, da naj ga reši omenjene verske službe.

V. Naj ti smém malo v besedo seči, ker rad bi vedil, kaj je to „konsistorialprezident“ in kako posvetni cesar verske službe oddaja, ali od njih rešuje?

O. Pri protestantih se imenuje „konsistorium“ naj višji verski svet, kakor je pri katoličanih „konsistorium“ to, kar zbor kardinalov ter papežev svet.

V. Že vém. Tedaj je cesar Viljem naj višji vérski zapovednik, kakor papež pri katoličanih, — pa kdo ga je za to postavil, kdo mu oblast dal?

O. To sva že v družih pogovorih obravnavala in spominjaš se menda, da krivoverci in raskolniki, ker od Kristusa postavljenega papeža nočejo, pa posvetnjaka imajo za papeža, in če je kraljica, imajo celo papeževko, kakor zdaj Angleži. Toda postavil, se vé, Kristus tacih ni, k večjemu če jih je Luter Martin odpadnik. Dr. Hegel tedaj je naj višji ali predsednik v protestanškem verskem svetu; ta Hegel pa je stare luteranske vere, kakoršni so še nekaj verskih resnic ohranili; sato ga cesar ni hotel izpustiti iz službe. Spomina vredno pa je, kar je stari Viljem Hegelnu odgovoril.

Rekel mu je: „Na osebno pismo od 23. sveč. t. l. do mene Vam naznanim, kakor nasleduje. Takrat ko sem bil dal ukaz vélikega sinodalnega reda in sem zališal predsedstvo velike sinode (naj višega verskega zbora), sem rekel: „Pred vsem je na tem ležeče, da cerkev ostane na pravem temelju, na temelju apostoljske vere; Jaz stojim na tem temelju (?), na veroizpovedanji, na katerem sem keršen in birman, in nič Me ne more nagniti, da bi se od njega kaj odmaknil; ako se mi bo v tem ugovarjalo, bom vselej zavernil.“ S tim sem se očitno in naravnost z besedo spoznal k apostoljstvu (Apostolicum), na katero nisem le samo Jaz za svojo osebo, ampak so tudi moji očetje in domačinci Moje hiše sprejeli kerst in konfirmacijo (birmo, potertjenje). V tem trenutku, v katerem, kakor se je pred kratkim zgodilo, se je pa pri členih sinodalnega zbora glavnega mesta očitno pokazal kvas nevére in verskega pačenja — in pa tako silno, da se je nasvetovalo apostoljsko veroizpovedanje odpraviti: v takem trenutku ne morem iz (verske) službe izpušati vradnikov, katerih stanovitnost v terdni veri je snana; zakaj sicer bi (verske) misli Svojega ljudstva begal. Iz tega vzroka Vašo prošnjo za odpust iz službe s tim zavernem. Pri tem pričakujem, da zaupanje, ki ga Vam s tim določilom skazem, boste z zvestim spolnovanjem od Mene za evangeliško cerkev dajanih zapoved opravičili ter se bodete višjemu odločili tudi potem podvergli, ako bise na Vašo kaj drugačno misel, ki jo vsakemu drugemu državljanu enako smete izreči, ne mogel ozir imeti.“

V. Tacega pa še nisem slišal! Tako lepe cesarjeve „apostoljske besede“, pa tako „neapostoljske“ počenjanje zoper katoliško Cerkev, njenega poglavarja, pa zoper škofe! Taki „apostoljski mož“, pa ima take neapostoljske služabnike, kakor je Bismark, Falk itd., zraven pa je še glavni steber tako neapostoljskega reda (frajmavrarjev)! Tako moram klicati in se zavzemati s starim Maksimilijanom Oertelnom v novem Jorku, ki je bil boje svoje dni tudi protestant, ki je pa spoznal, da taka vera ni sveta, ne more biti prava, in je zdaj torej katoličan in verl vrednik katoliška lista „New-Yorker Kirchenzeitung“.

O. Moško si jo povedal. Naj ponovim pa še jaz nekatere čudne prikazni v tem cesaro-papeškem odgovoru. Kakor je sploh pri odpadnikih od katoliške Cerkve, tako je tudi ta cesarjeva beseda polna zopergovorov in čudnih nasprotij. 1. Cesar hoče biti sam svoj „apostoljski“ mož, dasiravno z Lutrom vred tají več naj bistvenjših nauk, ki so jih „Jesus in apostelnji“ učili! 2. Pri naj višem vérskem protestanškem zboru, pravi Viljem, se je prikazala nejevera in pa-

čenje vere, in to hoče posvetnjak cesar Viljem določiti: kdo bo pa to verjel? je mar on nezmotljiv? ali se spominjaš, kako je stari mož otresal, ko so mu sv. Oče Pij IX pred nekterimi leti pisali neko opominjevanje? Da je papež v verskih in nravnih naukih nezmotljiv, to je določila vesoljna Kristusova Cerkev z njenim poglavarjem vred, ki jo vse katoliško keršanstvo od prvih časov in vselej spoznava za nezmotljivo; od kod pa bode cesar Viljem dokasal in prepričal, da je on nezmotljiv in se mu mora verjeti, ako reče: to je pravi, to pa je spačeni nauk? — 3. Dr. Herder ne smé odstopiti iz cesarsko-verske vradniške službe, zato ker se ne vjéma v mislih z najvišim protestanškim verskim svetom, temuč je luteran stare korenine; mora pa vender zvesto spolnovati cesarjeve cerkvene zapovedi — še tudi, ko bi se z njegovimi mislimi ne vjemale! Od kod ima stari Olem to pravico? Kje je prosto preiskovanje v verskih rečéh, ki ga protestanstvo terdí? Ubogi luterani, kam se čéjo obrniti? Če je bila v babilonski zmešnjavi svetost, je tudi v takem veroizpovedanji. Ni čudo, da protestantje, kateri res svoj stan po smerti resno preiščujejo, se povračajo v edíno, sveto in nezmotljivo rimsko keršansko-katoliško Cerkev.

Kotíko je vredna čistost po svojem sadu.

Vse, kar se ceni, se ne dá primerjati z zderžljivo dušo. (Sir. 26, 20.)

Pervo, kar kaki reči dá veljavo, je enoglasna sodba zvedencev ali splošno číslanje; čistost ima po spríčevanji sv. Duha zares pri Bogu in pri ljudéh posebno veliko veljavo in čast; ona je tedaj v resnici oblačilo časti za človeka.

Druga mera, s katero moramo meriti čistost, da spoznamo njeno vrednost, je dobro, kar človeku pripravi. Od nje se more reči, kar pravi Salomon o modrosti: Vse bogastvo mi dojde z njo, in brezštevilne časti po njeni roki; ona je neusušljiv zaklad za človeka. (Modr. 7, 11.) Dokler je pri mladenču, pri dekletu s to čednostjo dobro, je večí del z vsim dobro; zakaj čistost je pri veliki množini ljudí sploh pogoja nedolžnosti, t. j. kdor je čist, je po navadi prost tudi drugih velikih grehov.

Spoznaj tedaj, keršanska mladost, spoznaj vedno bolj vrednost te čednosti, da jo ohraniš po svojem stanu. Dvakrat obžalovanja vredni so tisti, ki nedolžnost zgubé, morebiti še predenj poznajo velikost tega zaklada, in se potem v bolestnem kesanju ne morejo znebiti misli: O ko bi bil spoznal zaklad, po vsaki ceni bi bil ostal čist!

Vse, kar se ceni, se ne dá primerjati z zderžljivo dušo; tako uči sv. Duh. Čistost je zares preobilen studenec naj večih dobrot nature, milosti in slave.

Slavni zdravnik Hufeland vpraša po vzroku, zakaj naj več ljudí ne spolni časa življenja, temuč merjó pred časom, ter najde vzrok zlasti v nečisti razuzdanosti; zakaj ona oslabí život, posuši življenja moč, pobere življenje. On imenuje zlasti nečistost tisto sredstvo, po katerem se mladosti gotovo in grozovito prikrajšuje in suši življenje.

Iz tega sledí, da je čistost prav poseben pripomoček za zdravje in dolgo življenje. Zares, ona ne varuje le pred notranjimi in zunanji nadlogami, ktere so sklenjene z nasprotno pregreho, temuč njen delež je tudi jasnost in zadovoljnost, dušni mir in pravo veselje življenja.

Ako tedaj hočeš, keršanska mladost, svojemu življenju pripraviti cvét, moč in stanovitnost, glej, poglavitno pripomoček k temu je zderžno, čisto, neoskrunjeno življenje.

Na deviško, ali stanu primerno čistost je tudi navezana pri človeku čast in postavljenost v svoje pravice. Naj ima kdo tudi drugotne pomanjkljivosti, se mu še nekako pregleda, da je le čist, je vendar lahko nekako ponosen, zakaj on ima neprecenljivo blago. Nasproti pa, naj si kdo domišlja še take prednosti, če se mu pogreša stanu primerna čistost, je njegova prava lepota zmazana, njegov dragoceni zaklad zakopan, njegova blažena sreča življenja zapravljena, je morebiti, kakor Kristus pravi, pobeljen grob, to je, zunaj se ljudem lep dozdeva, znotraj in pred Bogom je pa ognjušen, ogerden. Devištvo je v keršanstvu storilo ženo to, kar ima biti po Stvarnikovem namenu; devištvo samo jo zamore in jo bo tudi ohranilo na njeni častni stopnji in v njenih zopet pridobljenih pravicah.

Čistost je dalje glaven pripomoček čverstosti in bistrenja duha. Zgodovinar Rufin pripoveduje, da je sv. Gregor Nazijanski v mladosti imel prikazen, v kateri ste se mu prikazali dve ženski posebne lepote. Ko se je ta deviški mladenec ustrašil, ste mu rekli: „Mladeneč, najina nazočnost naj te nikar ne moti; mi dve svestri, ki ji dobro poznaš; ena naji se imenuje modrost, druga čistost. Prišli sive te obiskat, ker si nama pripravil v svoji duši prijetno stanovanje.“ Čistost je res sestra modrosti. Vednost zamore kdo imeti tudi brez čistosti; toda prave, serce in duha povzdigajoče, človeka resnično osrečuje modrosti ne more imeti brez čistosti: „Modrost ne gre v hudobno dušo, in ne prebiva v te lesu, ki služi grehu.“ (Modr. 1, 4.)

Naj slavnější zdravniki so v tem eno misli, da nič tako zelo in tako nepovračljivo ne slabí naj lepših duševnih zmožnost, kakor mesena razuzdanost. Res tudi splošna skušnja uči, da nečista nasladnost mladini jemlje in suši umnost in zmožnost, čas in prostost za višji namene in prizadevanja, ker slabí spomin in mišljenje, duhu skerha bistroumnost in krepkost ter spravi živalski del k gospodstvu nad umom. Ko sta mladenec, devica odperla serce nečistemu nagnjenju, potem je skor nemogoča delavna pridnost, domače mišljenje, prava omika duha in serca, z eno besedo vse resno počenje: vse njuno mišljenje, govorjenje in djanje se suče okoli nasladnih podob, umišljenih ničnost in posvetnih razveseljevanj; gledati druge in skazovati se z vsemi zanižnostmi, ki se pridružijo meseni pohlepčnosti dopasti, to je potem skor edino, za kar je še mar taki sužnji duši. Reč sama to prav tako nanaša; zato so že modri med pogani to spoznali. Seneka piše: „Ne more se povzdigniti k občutku božjega, kdor išče veselja v nasitovanju svojega poželenja, ktero vselej kezanje ali sramoto za seboj privleče.“ Brez npravne velikosti je toraj po duhovno še tako obdarovan človek goljufiv biser, ktereга bliš le nespametne slepi, v očéh razumnih pa svojo nevrednost le toliko bolj pokaže. Tudi tukaj je Hufeland veljavna priča, ko pravi: „Povsod nahajamo v starem svetu, da so se tisti, od kterih se je kaj posebnega pričakovalo, mogli zderžati mesene ljubezni.“ Ta zderžnost je naj terdnejši podlaga npravne terdnosti in možatega značaja; ona razjasnuje duha, dela serce pripravno za vse dobro, lepo, plemenito in podeli duši moč, da se zamore brez saderžka k Bogu povzdigniti in se z božjimi rečmi pečati.

Kako resnično je toraj, kar Hufeland zopet pravi: „Poznam malo čednost, ktere bi bile že tukaj na zemlji tako bogato in tako imenitno poplačevane.“

Če je tedaj čistost že v redu nature tako rodovitna, da rodi in obvaruje naj večí dobrote, telesne in dušne,

koliko rodovitnejši mora še le biti za čeznature dobrote!

Brez čistosti je ni prijaznosti z Bogom; zakaj prava prijaznost zamore biti le med enakimi ali saj podobnimi v mislih; človek pa, ki je nečist, stopi iz okrožja duha, — je tedaj nesmožen za prijaznost z Bogom. Nasproti temu pa človeka nič tako lahko in tako tesno ne sedini s Bogom, ki je čist duh, kakor čistost; nič nas ne stori Bogu podobnejših in dopadljivših. Zato je pisano: „Kdor ljubi čistost serca, bo zavoljo svoje preserčnosti imel Boga za prijatla.“ (Preg. 22, 11.)

Čistost je zato posebno znamenje svetosti, kakor tudi piše sv. Pavel Tesaloničanom (I. 4, 4.): To je volja Božja, vaše posvečenje. In v kaj stavi apostelj to posvečenje? Da se zderžite nečistosti, in da sleherni izmed vas svoje telo, to dušno posodo, vé ohraniti v časti in svetosti; zakaj ni nas Bog poklical k nečistosti, temuč k svetosti. — Tako tudi piše večkrat Hebrejcem (12, 14): Hrepenite po svetosti, brez ktere ne bo nobeden Boga gledal; in če ga vprašamo, v čem je ta svetost, odgovori zopet: Da ni kdo nečistnik. Po besedah sv. Pavla se tedaj nečistost in svetost izključujeta, čistost in svetost ste pa enacega pomena.

(Konec nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. „Glasi katoliške družbe“; II. zvezek. — Katoliška družba nadaljuje s svojim lističem „Glasi“, ktereга 2. zvezek je ravno natisnjen in ga bodo družniki v kratkem imeli v rokah. Kakor je bil prvi zvezek ves poln koristnih in vedrilnih ter času primernih nauk za občinstvo, tako je tudi drugi. Obravnava pa ta zvezek v kratkih spiskih naslednje reči:

Za vvod: „Nekoliko od pravice“ (posebno podučen spisek za sedanjí čas). — „Sporočilo o popotvanji prigodom škofovske 50letnice Pija IX“ (nekoliko daljše naznanilo kranjskih romarjev v Rim, kako so izročili sv. Očetu naše vošila in darila itd., — popisano od predsednika katoliškega društva dr. Ant. Jarca). — Naslov: „Mične in podučne“ ima te-le sestavke: Mladina! Vari se hudih dél. Kratka je zmota, dolgo je kezanje!“ (Prav čverst in ginljiv spis, poln lepih nauk, od nekega šolskega moža.) — „Na smertni postelji sta se spoznala.“ (Prav spodbudna dogodba.) — „To oblačilo te bo enkrat tožilo. Doklej kaka stvar živi. Dajte Bogú, kar je Božjega“ itd. — Pod naslovom: „Smešne in zasoljene“ najdejo čitatelji spiske: Turčin pri brivcu. Novi Salomon. Teh pa nimam. — Nasleduje: „Kaj posebnega se je godilo po svetu od Velike noči do prvih dni vel. serpana 1877 (na 6 stranéh). K sklepu so se začele naznanjati „imena društvenih udov“, in sicer to pot do čerke I. Ako kteri v novo pristopijo v tem ko se bo zapisnik dajal, ali ko bi se kteri po naključju izpustili, se bodo naznanili na koncu.

Iz tega je očitno, da čast. udje katoliškega društva dobijo zopet snopič prav lepega in koristnega, pa tudi vse skozi prav vedrilnega in tako kratkočasnega branja, da še za denar ne more kdo pri njem dremati. Upa se, da bode nekoliko zvezkov ostalo čez té, kar jih gre udom, in te bode lahko dobivalo občinstvo v katoliški družbi ali pa pri bukvarjih po spodobni ceni.

Iz Ljubljane. (Naznanilo o bolniških bukvah.) Pred kratkim so bile v „Danici“ bolj natanko popisane nove bukve imenovane: „Dušna pomoč za bolnike.“ Druge bukve. Zda se s temi versticami naznanja, da se dobivajo pri gosp. Henriku Ničmanu, bukvovezu na

starem tergu, in bodo v malo dneh na prodaj pri vseh slovenskih bukvarjih. Po tvari so manjši memo prvih; zato tudi, dasiravno se je vse podražilo, so nekoliko cenejši. Stanejo namreč terdo vezane s pol usnjem: 90 kr., vse v usnji: 1 gl. 10 kr.

Kar koristne bukvice še posebno priporoča, je to-le: Čast. g. pisatelj in založitelj, ki je imel toliko truda in stroškov, je v svoji dobrotljivosti vso zalogo (razun malo istisov) velikodušno daroval ljubljanski biralnici, kateri je že popred odstopil veliko število ostalih iztisov prvih bukev. Zato upamo, da bodo duhovni in verni še bolj segli po tih koristnih bukvicah, ker z malo soldi dobé koristne bukvice in ob enem podpirajo potrebno napravo, biralnico, ki je še sedaj močno zadolžena, da še ne more po volji in obljubi zadostevati svojemu namenu. Zato, Slovenci, ne pomišljajte si omisliti teh koristnih bukvih in podpirati dobro reč, sebi in bolnim v prid, Bogu v čast. Blagoselni zgled čast. g. pisatelja, ki je v ta namen daroval toliko truda in denarja, vas glasno in resnobno vabi in kliče, da dvakrat dobri namen vsaj s pridnim kupovanjem teh bukev gereče pospešujete.

Z Gorenjskega, 7. avgusta. (*Nova maša na Koroški Beli. Pogreb pri sv. Križu v Rovtih.*) Bilo je 27. p. m. 7 novih mašnikov posvečenih. Ali kaj je to za toliko (okoli 140) praznih prostorov v škofiji? Eden teh novomašnikov, čast. g. Gašpar Vilman, je pretečeno nedeljo (god Marije Snežnice, 5. avgusta) na Koroški Beli pervine Bogu daroval. Spremilo ga je k prvi njegovi daritvi 8 duhovnov in 5 bogoslovcev, in je bil res veličasten sprevod iz šolskega poslopja v cerkev. Je pa ta nova maša posebno v dvojnem oziru spomina vredna: glede novomašnika in glede slavnostnega govora. Kar gosp. novomašnika zadeva, se pač vidi, da Bog tiste po posebnih potih vodi, ktere v ta stan kliče. Dasiravno bornih staršev, in dasiravno so se mu hribje in gore, kakor je g. govornik omenil, na pot stavili, je z Božjo pomočjo vender dosegel, kar je želel sam in so želeli njegovi starši, kateri so tudi ta dan veselje z njim delili. G. govornik pa je v lepi besedi in živo popisoval britkosti in veselje duhovskega stanú. In dasiravno je govor terpel čez celo uro, so ga vender olikani in kmečki poslušavci pazljivo spremljali do konca; tako presunljivo in prepričevalno je pridigar govoril. — K obedu so bili povabljeni samo duhovni. Bodi ponovljeno, kar se je glasilo pri obedu, namreč: Bog živi mnogo let g. novomašnika in g. govornika!

Drugi dan, 6. avgusta, pa je bilo žalostno opravilo pri sv. Križu v Rovtih nad Jesenicami. Tam so namreč k večnemu počitku spremili ondotnega duhovnega pastirja preč. g. Janeza Dolničarja (roj. v Smartnem pri Ljubljani 4. maj. 1813, posveč. 1840). To opravilo je še bolj žalostno delala nanavladna in čudna smert ranjcega gospoda. 2. avgusta popoldne namreč gre po opravkih na Jesenice. Ob 6 se napoti proti domu, dobro uro hodá v hrib pa po lepi cesti, ki je narejena nalaš za vožnjo rude in lepo izpeljana, kar vsak vé, kdor je ondi hodil. Ali, da se Bogu smili! ne pride več živ domu, ampak sredi p. ta mertev obleži. Okoli 8 se vzdigne tisti večer strašen vihar z bliskom in gromom. Ranjkega gospoda brat, medicinski svetovalec iz Tersta, dr. Dolničar, ki je bil ravno s svojo gospo v Rovtih na počitnicah, pošlje človeka s svetilnico bratu na proti, ker ga je jelo skerbeti, da bi se mu pri taki nevihti utegnilo kaj hudega pripetiti. In res najde ta človek okoli 9 pri prvi lesi gospoda na obrazu ležečega in mertvega. Kolika groza in žalost je brata in domače presučila, ko so ob 11 gospoda mertvega pripeljali, si lahko mislimo. Gospod brat, skušeni zdravnik, poskuša duhovnemu bratu življenje nazaj priklicati, pa kmalo

se prepriča, da zoper Božjo moč človeška učenost nič ne premore. Ker nikogar ni bilo zraven, se tudi prav vediti ne more, kako se je nesreča zgodila. Da bi si bil ranji gospod te prežalostne smerti sam kriv, tega ne more živa duša misliti, ker je bil povsod znan kot trezen in postaven mož in ga nismo nikdar vidili, da bi se bil kdaj spozabil. Tudi strela ga ni ubila, kakor so nekteri govorili, ker potem bi morale vendar kakšne znamenja biti. Mi si ne moremo te nesreče drugač razjasniti, kakor tako, da je gospod hité proti domu prvo lesno naglo odrinil; ta pa ga je na noge zadela, še preden ji je odšel. Pri tem je pa tako nesrečno padel, da se je do smerti pobil. Na desnem sencu je namreč imel hud udarec in drugo rano verh glave. — Hudo delstvo ni moglo biti, ker so dobili pri ranjcem uro in denar. Da bi ga bil kdo iz sovraštva umoril, tudi ni misliti, ker ni imel nikakoršnih sovražnikov. Pa kaj pomaga vse vgibovanje, ko ločene duše nobeden več nazaj ne priklíče? Žalostni smo toraj v ponedeljek jutro ranjega truplo položili k večnemu pokoju, dasiravno so se njegovi farmani silno težko od njega ločili, kar je kazal glasni jok med pridigo in pri pogrebu. Tisti časi so namreč minuli, ko je kak nerodnej in hudobnej o smerti ali pri odhodu duhovna rekel: E kaj to, če smo tega zgubili, bomo pa družega dobili!

Ta nenadna in čudna smert ranjcega duhovnega pastirja pa nam resno in glasno v spomin kliče Gospodove besede: „Čujte, ker ne veste ne dneva ne ure!“ (Mat. 25, 13.) Zato smo se tudi žalostni razšli, poprej pa smo še v slovo zdihnili: V miru počivaj, ljubi duhovni brat, dragi sosed! v miru počivaj; kmalo tudi mi za tabo pridemo! In Bog daj, da se skupaj dobimo in snidemo na srečnem kraju, na Očetovem domu, kjer ne bo več vpitja, ne joka, ne bolečin, kjer tudi smerti in ločitve več ne bo. — Pri pogrebu so bili samo štirje duhovni in dva bogoslovca. Pri sv. maši in na grobu pa so posebno izverstno in ljubeznjivo peli gg. Raktelj, Razinger in Majer, za kar jim bodi zaslužena pohvala.

Na Trati, 5. avgusta. Sprejmi, draga „Danica“, žalostno vest in zaznamujaj v svoje predale prerano smert blagega slovenskega mladenčca. 2. avgusta t. l. spremili smo k pogrebu Ivana Jezeršenika, poštarjevega sina, iz Gorenje vasi. Ranjki, rojen 20. maja 1853, bil je lepih zmožnost, zato se je šolal v Ljubljani in zdelal spodnjo realko, spričala njegova kažejo naj boljši vspeh. Pridržal pa ga je oče doma, da mogel mu je izročiti poštno opravništvo, ktero je vodil in opravljal le slovensko. Kolikor mu je ostajalo prostega časa, porabil ga je v to, da je nadaljeval in spopolnoval to, kar je v šoli pričel, izobraževal se je še sam doma. Postregel je rad vsakemu, kdor je le potreboval njegove pomoči. Duh sedanjega časa pokvaril ga je tako malo, da vestno je spolnoval vse svoje keršanske dolžnosti. Bil je pokoren staršem tako, da naj manjšega ugovora ni nikdar imel zoper njihove ukaze. V družini je bil sploh priljubljen; kaj bi ne, sej ni nikdar nikogar razžalil. Govoril je vedno modro in premišljeno, naj manjše nerodne besede ni bilo slišati iz njegovih ust. Surovo obnašanje bilo mu je gnjusoba, z eno besedo, bil je izgled keršanskega mladenčca. To cvetlico hotel je imeti nebeški Oče v svojem vertu, presadil jo je. V začetku letošnjega leta okoli svetih treh Kraljev ulije se mu kri skozi gerlo; vsled tega je jel slabeti, prišla se ga je sušica. Kmalo je sprevidil, da se mu bo konec približal, a ostal je miren, naj manjše pritožbe ni bilo slišati v boleznih iz njegovih ust, kajti terdno zaupal je v Boga ter popolnoma vdal se v njegovo sveto voljo. Petkrat je prejel v svoji bolezni ss. zakramente s tako pobožnostjo, da so bili spodbudovani po njem vsi pričujoči. Tako pri-

bližala se mu je smert, ki ga ni našla nepripravljenega; dočakal jo je pri polni zavednosti. Poljubovaje sv. križ sklenil je svoje blago življenje, ko je malo poprej tolažil svoje žalostne starše, rekoč: „Nikar ne žalujte preveč, sej pridete kmalo za menoj.“ Pogreb njegov na Trati je bil primeroma sijajen, kajti prihiteli so k pogrebu ne le domači farani, ampak tudi iz bližnje Loke. Spremili so ga na pokopališče tudi šolarji in šolarice. Šolarice zapele so mu na grobu slovensko žalostinko „Blagor mu“. Marsiktero oko, ne samo domačih, ampak tudi drugih, ki so ga poznali, se je solzilo, naj boljši dokaz, da rajni bil je res blaga duša. Bog mu daj večni mir.

Iz Adrianopelna. (*Pijeva petdesetletnica pri preč. očetih vstajenja J. Kr. v Adrianopelnu.*) Tretji rožnik t. l., ta znameniti in zaželeni dan, ko so namestnik Jezusa Kristusa na zemlji Pij IX. praznovali 50letnico svojega škofovskega posvečevanja, je bil prišel kakor drugi prešnji dnevi, in kakor vse minljivo je tudi zopet minul; toda spomin tega dne ostane v spominu tisučerim, in ko tudi tih že davno ne bo, bo še zgodovina vedila povedati potomcem o tem lepem dnevu.

Bil je to zares častitljiv in velikanski družinski praznik katoliškega sveta; njegovo očitno razodevanje vdanosti do vesoljnega in prečastitljivega poglavarja sv. Cerkve je milijonom ljudi v lep izgled in v velik blagoslov.

Akoravno Pij IX. niso edini, ampak so bili tudi nekteri njih spredniki, in sicer poslednji Benedikt XIII., doživeli 50. leto škofovskega posvečenja, je vendar toliko gotovo, da katoličanstvo o takem prazniku nobenega ni razveselilo z večim sočutjem in obilnimi darovi, kakor sedaj.

Iz vseh delov katoliškega sveta so vkljub težavam in nevarnostim romali tisučeri neduhovni in duhovni k temu prazniku v večno mesto v imenu vseh sobratov položiti zagotovila vdanosti, brezštevne adrese in dragocene darila k nogam vesoljnega Očeta keršanstva. — Kdo prešteje svete maše, ki so se ta dan darovale po vsem svetu ljubemu Bogu v zahvalo, ali svete Obhajila, ktere so verni prejeli za častitljivega jubilanta Pija IX! Poleg tih sv. Očetu gotovo naj bolj dragih svečanost so še z raznoterimi drugimi slovesnostmi po moči preslavljali zares velikega Pija o njih slavnostnem dnevu.

Ker so se za praznik sv. Očeta skušali vsi njih zvesti otroci, kako bi jim svojo ljubezen in spoštovanje očitno pokazali, pridružili so se jim prečastiti očetje vstajenja J. Kr. v Adrianopelnu s toliko večim veseljem, ker ta praznik jim je dal zaželeno priliko, sv. Očetu razodeti svojo hvaležnost in ljubezen, da so jim sami izročili ondotni misijon. Poslali so jim neka dni pred praznikom v Rim addresso v laškem jeziku, ki se slovensko glasi:

Nj. svetosti papežu Piju IX.

Sveti Oče!

Veliko je bilo veselje tistih, katerim je ljubi Bog v raznih dobah dal gledati velike čuda, in ktere so zato zavidali oni, ki so še le pozneje živeli in so se mogli zadovoljiti s pripovedovanjem o čudovitih dogodbah; ravno tako je brez dvoma vesoljnemu katoliškemu svetu v veliko tolažbo, da mu je dano biti priča čudovitega dogodka, da je namreč, med tem ko se Cerkev Božja zdaj Kristusu enako nahaja v velikem terpljenju, ljubi Zveličar svojemu namestniku na zemlji in njegovim besedam ne le do zdaj dajal toliko moči in veljave tolažiti z njimi vesoljni katoliški svet, temuč mu je tudi v sredi britkega terpljenja in težav dal doživeti 50. leto svojega škofovskega posvečevanja.

Če je ta dan za vse dan nenavadnega veselja, mora bito to veselje toliko večje za nas, ker so nas Nj. svetosti sami poslali v misijon v Bulgarijo, in pripisovati moremo le njihovemu velikoduškovskemu blagoslovu, da se je ta, dasiravno težavni misijon, ne le mnogim in neprestanim zaprekam do zdaj ustavljal, temuč se tudi vedno bolj razširjal.

V tem ko zato z vso serčno gorečnostjo vsaki dan pošiljamo k Bogu v nebesa molitve za ohranjenje in srečo Nj. svetosti, prosimo tudi ob enem ljubega Jezusa neprenehoma za dolgo zaželeni mir in zmago njegovi Nevesti sv. katoliški Cerkvi, s preserčno željo, da bi se to zgodilo še pod papeštvom Nj. svetosti.

Klečeči pred prestolom Nj. svetosti poljubujemo njihove častitljive noge in prosimo preponižno sv. apostolskega blagoslova.

Sledijo podpisi vseh redovnikov vstajenja J. Kr. v Adrianopelnu.

Praznik 3. rožnika so očetje vstajenja v Adrianopelnu praznovali tako-le: Najpred so peli slovesno mašo po greškem obredu v greški kapeli, potem so šli skupno v farno cerkev k latinski maši z leviti, in s to dvojno Božjo službo je bilo minulo pol dne ter en del tega lepega praznika; drugi del, namreč glasbeni in govorniški koncert, je bil ob 4 popoldne v samostanu.

Dolgo pred napovedanim časom se je zbralo obilno ljudstva tukajšnjih naseljencev in družih narodnost, njim na čelu nemški, francoski in angleški konzul.

Zadnji del prostorne in slovesno ozališane dvorane je bil razdeljen v tri oddelke; srednji oddelek v podobi kapele za govornike, druga dva ob strani za godce in pevce. V središnjem prostoru na steni je visela pod baldahinom prav dobro zadeta podoba sv. Očeta z znamenji škofovske in papeške časti ob straneh, spodej pa jeklo-rezna slika, ki kaže, kako Kristus od apostelnov obdan sv. Petru izročuje ključe. — Vsa dvorana je bila preprežena z mnogobarvnimi tkaninami in okusno ozališana z vsakoverstnimi naravnimi cveticami, ki so o tem času na Jutru popolnoma razcvetene. Tla so bile pregernjene s krasno preprogo; na čelu dvorane se je bral z mnogobarvnimi in z beršlinom ozališanimi čerkami naslednji latinski napis:

Sanctissimo Patri Nostro

P. Pio IX.

Pontifici Maximo

Christi Ecclesiam Indesinenter Excruciatam

Feliciter Annis XXXI Gubernanti

Hodie Quinquagesimum Annum

Consecrationis In Episcopatum Celebranti.

Ad Cujus Thronum

Cum Ingenti Gaudio Totius Orbis Christi fideles

Sua Persolvunt Vota

Die III Junii 1877.

Poslovenjen se glasi tako-le:

Svetemu Očetu

Papežu Piju IX

neprestano terpečo Cerkev Kristusovo

33 let srečno vladajočemu

danes petdeseto leto

posvečenja za škofa obhajočemu.

Pred njegov prestol

s prevelikim veseljem vesoljnega sveta verniki Kristusovi

pokladajo svoje vošila

dne 3. rožnika 1877.

(Konec prih.)

Hrepenenje k nebeški Materi

o njenem vnebovzetji.

Odpri, odpri
Se, sveti raj,
Očém odkri
Se zali kraj;
Presladki žar
Mi serce vžgi,
Naj duh moj kar
Hití k Marij'.

Za Njó, za Njó
So vse željé;
Za Materjo,
Kipi sercé;
Naj rajski zor
Se zasvitlí,
Da dojdem skor
Že k Materi.

Oj srečne rés
Ste zvezdice,
In iz nebés
Vse množice:
Veličale
Ste Nje spreved,
Jo spremljale
S častjó od tod.

Ostani svét
Le za menój,
Za Mater vnét
Ves duh je moj.
Želim naprej
Tje v večni dom,
Kjer sirotej
Nič več ne bom!

Vesel zemljó
To zapustím,
Serčnó, serčnó
Ker hrepenim
Za Tabo, Mati,
Tvoja stvar,
Ti čast spevati
Tam vsikdar.

Le pridi smert,
Se ne bojím,
V Marijin vert,
V nebó hitím,
Tje v cvetni gaj,
Nikdár veněč,
Kjer vekomaj
Solzá ni več. —

Ah da; tam jaz
Bi srečen bil,
Bi se obras
Mi Tvoj odkril,
Obsenčil me
Lepót uzor,
Postavil tje
Med pevski zbor!

Rosnih očí,
Glej, Tvoj otrók,
Kak srěč medlí
V nebá obók;
Pomigni mi,
O Mat' z višin,
Da, kjer si Ti,
Bom jaz, Tvoj sin!

Radoslav.

Misijonske sporočila r. P. Valjavca.

XL.

Pod Triglavom na Dovjem

od 1.—8. marca 1872.

(Konec tega oddelka.)

Spovednikov smo imeli dosti; gospodje kaplani in ekspositi dobravski so spovedovali nepretergoma. Predmeti in spovedi so se verstili tako jaderno, da smo bili prec na konci sv. poslanju. Petek, sklepni dan, nam je tako hitro prišel, da sami nismo vedili kedaj. Ljudstva se je pa toliko nabralo iz vsih bližnjih krajev, da je v cerkvi vse gomzelo. Popoldne ob tréh je bil sklep sv. poslanja; ljudi od vsih krajev toliko, da jih je bilo veselje gledati. Iz Kranjske gore, Ratěč, iz Gorjān in Bleda, iz Dobrave in Jesenic so bili, celó od Šenlenarta čez goro so Korošci in Korošice prišli k sklepu misijonovemu.

Križ misijonski je ležal pred župnim domom. Lep križ, od domačina izdelan iz Radolice, črn, in Kristus na njem poslačen. Nosili so ga možje iz Dovjega in Mojstrane, iz obéh vasi, tako je bila vsa duhovnija zastopana.

Vreme je bilo krasno, pomladansko. Solnce je sijalo po dolu in verhovih gorá kakor malega travna v

sredi prijazno in toplo na osrečene Dovje. Na levi pred nami oče Triglav v svojem veličastvu, v naj čisteji solnčni blišavi s svojimi sosedi okoli. Ljudstva okoli in okoli velika množica, praznično oblečena. Triglava sinovi in hčerke v obličji njegovem so stali mirno in potožno med svetimi obredi. Ta je imel križec, uni križ, eden podobe, drugi molke, svetinje una v rokah svojih. Vsim se je bralo iz obraza verno serce. V lepem sprevedu smo dospeli do župne cerkve. Zvonovi so mirno in ljubo nam priterkavali po potu. Duhovni smo vbrano peli „Benedictus“, pevke pa „misijonski križ“. Ovenčani križ je kmalo visel na steni stranske kapele. Dve lepi, posreberneni svetilnici ste že koj visele sraven križa, klečilo se je postavilo pred križ in mahoma je bilo vse černo ljudi v kapelici molečih.

Sklepni govor je bil kratek, pol ure samo. Pri tem govoru so ponavljali ljudje svoje kerstne obljube misijonske glasno in krepko ter obljubili v veri katoliški živeti in umreti.

Višnjevi škapulir je pa tolikanj ljudi sprejelo, da ne kmalo kje toliko, kakor na Dovjem. In posebno lepo je bilo to, da ga je prejelo tolikanj mož in mladencev.

Vtis je bil velik. Možje so se za misijon zahvaljevat prišli, in so vnovič prosili za ponavljanje misijona. Ravno tako je tudi častitljivi starček 70letni g. župnik rekel: Ako le živím, čez dvé leti mora biti tudi ponovljenje misijona na Dovjem. In tudi gosp. župnik jeseniški, 79letni mož, ki je kakor mladeneč neprehoma v misijonu spovedoval, je djal: k letu pa na Jesenicah sv. poslanje!

Ni bilo dolgo potem, je že v resnici ljubljanski „Tagblatt“ zraven drugih tudi to naše poslanje na Dovjem iskal oblatiti. Iz zagrozenega sastavka zoper nas bi lahko sodili, da je bil Jeseničanov eden svoj želč v gerdem „blatniku“ izlil zoper nas. Kakor je že stara navada tega sovražnega časnika nas napadati, nas je spet s svojimi navadnimi frazami napadal... „da sta celó dva možaka obnorela“ v tem misijonu!

Ko naš repinjski prednik g. duh. pomočniku dovškemu to naznani in ga popraša, je-li res, kar „Tagblatt“ pravi o tem poslanji, gospod kaplan v „Zgodnji Danici“ določno odgovori, da ne, in na očitno laž postavi gerdega dopisuna. Zraven tega pa tudi še dvakrat piše, koliko se pozná sv. poslanje pri vsih dovških duhovnjanih, ter nas zagotavlja, da dobro sejano seme Božje lepe klice poganja za večnost pri vsih stanovih ter se serčno zahvaljuje za dobrote svetega poslanja še enkrat.

Tako je navadno z vsim dopisovanjem zoper nas, zoper misijone. Kedar nas kaj ogerdijo laži — svobodnjaki, nam pa javna resnica od dobrega, storjenega po misijonih, veliko veselja napravi. In tako ne le nič ne zgubimo, ampak še le pridobivamo s tacimi gerdimi psovkami zoper nas. Taki in enaki dogodki pa tudi med ljudstvo pridejo, ki potem še le prav vé ceniti to lažisvobodo iz tacih njegovih ostudnih djanj.

Za dom in šolo.

Molitev pred Najsvetejšim za nespokornega grešnika.

V Bolonji, mestu na Laškem, stoji pri ondotnem samostanu sv. Klare cerkev; v nji je altar, na katerem sedi za steklenasto ograjo podoba, oblečena v dragoceni svilni obleki; obličje, roke se vidijo, noge so boste. Dasi-ravno so udje nekoliko blede, se zdijo tako nestrohnjeni kakor pri živem človeku. Ta podoba je pravo truplo sv. Katarine Bolonjske, katero še do dandanes ni stroh-

nelo, dasiravno je od dneva njene smerti že minulo nad 400 lét.

V tem truplu je nekda bivala ljubezni do Boga in do bližnjega vsa vneta duša. Posebno je pa imela Katarina nepopisljivo usmiljenje z grešniki. Prav obilno je prosila usmiljenega Boga za njih spreobrnjenje, ter je šelela in molila, naj bi se nji sami naložile vse muke pogubljenih v peklu, da bi bili z njenim peklenaskim mučenjem drugi oteti. In da je bila njena želja in prošnja tudi resnoba, je z djanjem pokazala. Izmed toliko drugih naj sledi tukaj en sam zgled.

Neki dan je imel hudodelnik iti na morišče, ki pa ni hotel nič slišati o spovedi, temuč nasproti je na pomoč klical peklenškega duha. Ko to zvé Katarina, se je njeno za zveličanje neumerljivih duš goreče serce z grozno britkostjo napolnilo. Podá se zvečer v samostansko cerkev, v kateri je prečula celo noč blizo do jutra ter je pred sv. Rešnjim Telesom klečala, se bridko jokala in goreče molila. Z rastegnjenimi rokami je zdihovala: „Moj Bog in Gospod! s tega mesta ne vstanem popred, dokler mi ne daš tiste duše, katero si s predrago ceno svoje svete kervi odkupil. O Gospod, nikar ne zaverži mojih obilnih, dasiravno nevrednih prošenj; poslušaj glas moje molitve, ko kličem k Tebi!“ In prejela je tolažbo v duhu, da je dobri Pastir uslišal njeno molitev. — Zjutraj ji prinesejo poročilo, da se je dosedaj tako terdovratni hudodelnik spreobrnil, ter poklical klosterskega spovednika, kteremu se je ves skesan in potert spovedal svojih grehov. Obsojen je bil k smerti v ognji, in slišali so ga še iz plamena večkrat klicati ime „Jezus“, kar mu je bila Katarina nasvetovala v pismu, katero mu je pisala.

Dobro je pred Najsvetejšim ali pa tudi v domači hrambici moliti — zlasti za terdovratne umirajoče, da bi saj poslednje trenutke obrnili v svoje otenje, ako so poprej živeli v pregrehah. Pa še nekaj posebnega. Kolike tisuče jih pade n. pr. v sedanji vojski v malo trenutkih, v malo urah; vsak pride pred sodbo, vsak bo zveličan ali pa pogubljen. Pa v kakošnem stanu je duša premnožih? Veliko je razkolnikov — brez prave vere, veliko jih še celo ni keršenih; kaj bo z njimi? Molimo za vse pred Najsvetejšim (delajmo „Memento“), da bi usmiljeni Bog še poslednji trenutek saj dal tém kerst željá in kervi, drugim goreče želje v pravi Kristusovi Cerkvi živeti in umreti in ob enem vaim serčno obžalovanje vsih grehov, pa ljubezen, ki „pokrije veliko število grehov“. Če imamo res kaj serca, kaj človekoljubja, bodimo usmiljeni, sočutni do vojskujočih vsih in kri prelivajočih, skerbimo pa za njih pravo, za njih večno srečo, dokler je še kaj mogoče; drugo jim nič ne pomaga. Poganski pregovor „Dulce est pro patria mori“ — sladko je za domovino umreti, naj se pri kristjanih spremeni v pomenljivi pregovor: „Sladko je v prijaznosti Božji umreti;“ to samo je resnica!

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvala.

Št. 1. Moja hči je bila lansko leto prav hudo in nevarno zbolela; priporočila sem jo v veliki skerbi N. lj. G. presv. Serca, in prav hitro se je bila ozdravila. Zato bodi večna čast Bogú, preserčna hvala Naši ljubi Gospej!

V Ljubljani, 6. avgusta 1877.

Št. 2. Češena bodi Naša ljuba Gospá presv. Serca za naglo pomoč v hudi vratni bolezni.

Prošnje.

Št. 1. Mati serčno priporočuje svojega sina pijanca v bratovsko molitev N. lj. G. presv. Serca, da bi opustil to ostudno pregreho.

Št. 2. Neka družina je prav živo priporočena v molitev, da bi dobrotljivi Bog na mogočno priprošnjo Naše ljube Gospé presv. Serca in sv. Jožefa ji pomagal v neki silno veliki potrebi; ter obljubi, če pomoč sadobi, se Bogu in Mariji Devici, Naši ljubi Gospej, po „Zg. Danici“ zahvaliti.

Št. 3. Za smert bolna, nekoliko smešana in obupana oseba bodi v usmiljene bratovske prošnje izročena, da bi se je na posredovanje N. lj. G. dobrotljivi Bog usmilil ter ji svojo mogočno roko podal k otenju.

Življenje štirinajsterih pomočnikov v sili.

IV. Sv. Pantaleon, zdravnik in spričevavec.

(Dalje.)

Po prejetem sv. kerstu je bila Pantaleonova edina želja in serčna molitev, naj bi Bog njegovemu očetu podelil milost (gnado), da bi spoznal gnjusobo malikovavstva in sprejel sv. keršansko vero. Bog je njegovo prošnjo uslišal, ter mu je naklonil naslednjo priliko. Pantaleon je bival v hiši svojega očeta, kar mu pripelejo slepega človeka s prošnjo, naj bi mu oči ozdravil. Slepce reče Pantaleonu: „Pri vsih zdravnikih tega mesta sem že bil, in po njih nasvetu sem mnoge zdravila rabil, pa mi niso nič pomagale, še le popolnoma sem po njih oslepel. Slišal sem pa, da si ti v zdravilstvu med vsemi naj bolj izveden, prosim te, pomagaj mi, in s veseljem ti bom dal, kar mi je po toliko velicah stroških denarja še ostalo.“ Pantaleon mu nato odgovori: „Pogled ti bo dal Bog, Oče luči; to pa, kar si meni namenil, daj ubogim!“ Njegov oče te besede sliši in ga k sebi pokliče, rekoč: „Moj sin! kaj, ti se upaš slepemu oči ozdraviti, ki jih stari in skušeni zdravniki ozdraviti niso mógli? Glej, moj sin! preveč si mu obljubil; vsi se ti bodo smejali.“ Pantaleon mu odgovori: „Moj oče! nihče ne zná te zdravilne umetnije, kakor jaz, ki sem se je naučil od svojega učenika.“ Oče misli, da govori od svojega učenika Evfrosina, toraj reče: „Moj sin! tudi ta zdravnik je svojo umetnijo nad slepim poskušal, pa ni nič opravil.“ Sin odgovori očetu: „Le nekoliko počakajte, in delo samo bo govorilo.“ Pantaleon se dotakne slepčevih oči, kliče Jezusovo imé, in slepec zdajci vidi; pa tudi dušne oči so se obema — očetu in slepcu — odperle, oba sta verovala v Kristusa in sta se dala kerstiti. Kmalo potem je umerl oče Evstorgij, in je zapustil svojemu sinu silno veliko bogastvo. Pantaleon je dal vaim sužnjem prostost, ter jih je tudi prav bogato obdaroval, vse drugo premoženje pa je razdelil ubogim.

Mladi zdravnik Pantaleon ozdravlja v Jezusovem imenu bolnike tega mesta; vsi le pri njem pomoči iščejo, že tudi zato, ker jih brez zdravil in zastoj ozdravlja. To zbudi v mestnih zdravnikih nevošljivost, sovraštvo, jezo in maševanje, ker nimajo nobenega zaslužka več; sklenejo tedaj Pantaleona tožiti pri cesarji, da je kristjan, kar so bili od ozdravljenega slepca zvedili, da ga je bil namreč s klicanjem Jezusovega imena ozdravil. Podajo se k cesarju in peljejo seboj Antima, ozdravljenega slepca, da naj bo sam povedal, kako je bil ozdravljen. Zdravniki svojo tožbo s tem začnejo: „Glej, mogočni cesar! Pantaleon, ki si ga bil dal zdravilstva učiti, za-te kaj malo mara, ozdravlja take, ki tvoje bogove preklinjajo, pa še druge zapeljuje, da naše bogove

zaničujejo; ker terdi, da le samo Kristus bolešni ozdravlja, ne pa Eskulap, naš slavi bog zdravilstva. Cesar vpraša Antima, kakó je on pogled zopet zadobil? Antim mu odkritoserčno pové, rekoč: „Slavni cesar! vsi zdravniki, ki tukaj pred teboj stojé, so dolgo, dolgo Eskulapa na pomoč klicali, pa mi niso čisto nič pomagali, še malo iskrice mojega pogleda so mi s svojimi zdravili ugasnili in me popolnoma oslepili, in ob tem so skorej vse moje premoženje povzili. Pantaleon pa se je mojih oči dotaknil in Jezusovo ime poklical, in zdajci sem bil ozdravljen. Veliki cesar! zdaj sam presodi, kdo me je ozdravil, Eskulap ali Kristus?“ Cesar mu ni mogel nato nič odgovoriti, le rekel mu je: „Vender ne bodi tako neumen, da bi mislil, Kristus ti je oči ozdravil; naši bogovi so ti jih ozdravili!“ Ozdravljeni slepec mu odgovorí: „Ne bodi vender tako aboten, da bi terdil, da so mi vaši bogovi, ki so sami slepi, pogled podelili!“ Cesar se nato tako razserdi, da ukaže Antima ob glavo djati. Pantaleon kupi od rabeljnov njegovo truplo in ga s častjo pokoplje zraven svojega ččeta.

(Dalje sledi.)

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Čž. gg. novi mašniki so ali bodo obhajali nove maše: Janez Kuralt 19. avg. v stari Loki; Janez Sušnik 12. avg. v škofiji Loki; Janez Verhovnik 15. avg. pri sv. Petru v Ljubljani; Frančišk GorNIK 6. avg. na Blokah; Janez Molj 15. avg. v Cerkljah; Anton Šmidovnik 26. avg. v Tunjicah; Gašpar Vilman 6. avg. na Koroški Beli; P. Otokar Aleš 6. avg. pri Frančiškanih v Ljubljani.

Zdaj pa še nekaj. Veste, gospod vrednik, zakaj da smo pri volitvi propadli? Zato, ker smo se v programu vere ognili. Le očitna spoznava vere, zavést, da delamo tudi Bogu po volji, ako si prizadevamo, da pri volitvi poštenjaki zmagajo, spodbuja tudi bolj za volitev vñemarnega človeka. Zakaj smo propadli posebno v P., ki bi bili prav lahko zmagali? Zarad malovernih omahljivcev. Omahljivec, nemarnež v veri je narodnjak le dokler mu narodnjaštvo kaj nese; ko pa tega ni več, se leno potuhne, ali se pa podá v nasprotni tabor, kjer se mu mamon smehljá. Bogú se smili, da imamo mnogo taciñ izgledov!

V porazum. „Sl. Gospodar“ pravi, da spremembe lavantinske škofije v „Danici“ št. 30 so bile pred časom naznanjene, krive in nezanesljive. — Bodi mu povedano iz čisto zanesljivega vira, da vaim v št. 30. „Žg. Dan.“ za predstavljene naznanjenim gg. so bili vradni dekreti že več dni poprej po pošti odposlani. In ako je preč. knezo-škofijski konzistorij uslišal prošnje dveh gg., ki sta želela začasno še ostati na svojih mestih in so se potem prestave vravnale, kakor je bilo v „Dan.“ št. 31 naznanjeno, se zato menda ne more terditi, da je „Dan.“ prinesla kaj predčasnega itd. Prinesla je to, kar je bilo res vradno vravnano; da pa knezo-škofijski vrad na dotične prošnje kaj spremeni, to je menda povsod bilo in bo.

Zagrebski kardinal Mihalović je 29. jul. posvetil za mašnike 14 dijakonov.

Škof v Hartum-u. To nedeljo, 12. po Binkošti, ob 8 zjutraj bode v Rimu posvečen za škofa i. p. (med

neverniki) preč. gosp. Daniel Komboni, apostoljski vikar srednje Afrike. Posvetil ga bo nadzviš. kardinal Aleksander Franchi, veliki prefekt v rimski propagandi. — Kakor je že zdaj misijon v Hartumu in ob Nilu pogosp. Komboniju v dobrem stanu, tako smemo upati, da s to prednostjo se bode ta misijon še bolj razcvetel. Delo ranjcega Knobleharja sedaj napreduje, k čemur gotovo veliko pripomore molitev zamurske bratovšine, katero je bil vstanovil naš „Abuna Soliman“.

Zverinski Turk in kardinal Antonelli. Naj bolj divja pošast je, ki mesari še mertvega človeka, mu izkopuje oči, odreže nos, ušesa, in počenja z njim vse nepoštenosti. Tako delajo človekodérski turški časniki, ki že davno overženo obrekovanje in naj bolj zijalaste laži čez kardinala Antonelli a na novo pogrevajo, tako rekoč merliča iz groba izkopujejo in ga s svojo lastno nesnago očofujejo! Lepa „inteligencija“, vredna svojih bratov.

Vojaštvo v Bulgariji. Rus ima boje v Dobrudži kaciñ 75.000 mož; pod Carevičem do 80.000; pod Krüdnerjem do 40.000; ob jugu 75.000; reserve 50.000. Turk pa ob Ruščuku 25.000 in v mestu 10 do 15.000; v Silistriji 10.000; pri Šumli 45.000 in v mestu 15.000; v Varni 10.000; ob Plevni 60.000; proti Vidinu 5000; ob jugu 60.000.

Poslednje novice. Kakor se je godilo Rusom v Aziji, tako in še veliko huje se jim zdaj godí ob Donovi. V začetku so z vso naglico naprej derli in se razkropili na razne strani; zdaj pa se od vsih strani ne sliši skor druzega, kakor to, da so bili Rusi tepeni. V hudem boju so bili 5. t. m. premagani ob Trajanovem zidu. Pravijo, da bodo Rusi v Dobrudži opustili vojskovanje. Pri Plevni so bili Rusi trikrat nazaj zagnani in sami priznavajo, da so zgubili čez 5000 mož. Tukaj je bil začetek njih nesreče. — „Times“ pišejo, da valed nesrečnih ruskih bojev je car prosil Avstrijo, naj prekliče prepoved, po kateri Rusi ne smejo iti skoz Serbijo, in „Daily Telegr.“ meni, da Nemčija je Avstriji svetovala, naj spolni Rusiji željo. — Iz Petrograda pišejo 6. avg., da ruske vojne so na stajah, ki so jih imele pred napadom. Gurko unkraj Balkana je razdjal 30 železniških próg; ko se je pa bližal Sulejman, se je umaknil v balkanske soteske. — Tudi v Bosni je bil vstajnik Despotović od Turkov premagan, in umaknivši se na Avstrijansko je bil razorožen. — Iz raznih mest ob Černem morji vedno beže tujci iz strahu pred sedanjimi grozami. — Nikšič se z vso silo brani zoper Černogorce; vender se meni, da bo prisiljen se udati, ker je pomanjkanje vode in živeža. Vzeli so preveč ljudstva v terdnjavo, ktera ima zdaj 1000 vojakov za posadko in 2000 meščanov. — V Genfu na Švicarskem so odpadniki in liberaluhi v novo ugrabili katoličanom cerkev sv. Jožefa. Škof Mermillo je zarad tega svojim ovčicam iz pregnanstva pisal pastirski list, v katerem jih tolaži zarad te nove krivice ter jih opominja poslednjič, da naj zvesti in stanovitni ostanejo v edinosti s katoliško Cerkvijo.

Dobrotni darovi.

Za pogorelce Rakovniške: Gostač 1 gl.

Za sv. Očeta: Po č. g. J. Narobe-tu 3 gld. — J. Lavtar 1 gl.